

Kinnitatud
Halina Vallavalitsuse
29. detsembri 2015
korraldusega nr 551

**HALINGA VALLA ALAEALISTE KOMISJONI
KRIMINAALPREVENTIIVSE TEGEVUSE
ARENGUKAVA
2016-2018**

Pärnu-Jaagupi 2015

Sisukord

1. Sissejuhatus	2
2. Olukorra kirjeldus	3
2.1. Piirkonna kirjeldus.....	3
2.2. Koostöövõrgustik.....	3
2.3. Statistilised näitajad 2010-2015	4
3. Probleemid ja arenguvajadused	5
4. Visioon, missioon ja põhiväärtused.....	5
5. Strateegilised eesmärgid ja tegevuskava	6
5.1. Tegevuseesmärgid, mis on seotud alaealiste komisjoni igapäevase tegevusega	6
5.2. Arengueesmärgid, mis on seotud alaealiste komisjoni kui institutsiooni võimekuse tõstmisega ..	6
TEGEVUSKAVA 2016-2018.....	7
7. Arengukava hindamise ja muutmise põhimõtted	9
8. Tegevuskava hindamine	9
LISA 1 Arengukavas kasutatavad mõisted	10

1. Sissejuhatus

Halinga valla alaealiste komisjoni kriminaalpreventiivse tegevuse arengukava koostati 2008. a ja seda hinnatakse ja täiendatakse igal aastal detsembris. Arengukava täiendamise töörühma kuulusid Halinga valla alaealiste komisjoni liikmed:

1. Meeli Tasane
2. Tiia Kallastu
3. Sirje Elvala
4. Alar Abel
5. Tarvi Tasane
6. Kerttu-Kaia Kesler
7. Anne Alus

Arengukava koostamise käigus viidi läbi kaks töönõupidamist, kus käsitleti järgmisi teemasid:

1. Visiooni, missiooni, väärtuste määratlemine
2. Eesmärkide püstitamine ja tulemuslikkuse mõõdistamine
3. Tegevuskava täiendamine

Arengukava koostamise eesmärgiks on lähtuvalt valla alaealiste kriminaalpreventiivse töö probleemide analüüsist määratleda alaealiste komisjoni tegevuse suunad aastateks 2016-2018.

Arengukava koostamisel lähtuti järgmistest alusdokumentidest:

1. Noorsootöö seadus.
2. Alaealise mõjutusvahendite seadus.
3. Eesti Vabariigi lastekaitseseadus.
4. Noorsootöö arengukava 2014-2020. a.
5. Laste ja perede arengukava 2012-2020. a.
6. Teised antud valdkonda reguleerivad õigusaktid ning dokumendid.

Arengukava täiendati ning tegevuskava hinnati detsembris 2015. aastal.

2. Olukorra kirjeldus

2.1. Piirkonna kirjeldus

2015. aasta 1. detsembri seisuga on vallas rahvastikuregistri andmetel 257 noort vanuses 7-17 eluaastat. Võrreldes 2012., 2013. ja 2014. aastaga on noorte arv pidevalt vähenenud vastavalt 8, 5 ja 9 noore võrra.

Töötukassa Pärnumaa osakonna andmetele tuginedes on registreeritud töötute arv 30. novembri 2015. a seisuga Halinga vallas 62 isikut. Aasta lõikes oli kõige enam töötuid registreeritud jaanuaris – 73 isikut ja kõige vähem mais - 48 isikut. 2014. a aasta detsembri lõpu seisuga oli registreeritud töötuid 56. Võrreldes viie viimase aastaga on registreeritud töötute arv järjest vähenenud, kuid viimasel aastal uuesti tõusnud - vastavalt 2011. aastal 99, 2012. a 81 ja 2013. a 63 isikut, 2014. a 56 ja 2015. a 62 isikut. Pärnu maakonna töötute üldarvust kõige suurema hulga moodustavad üldkeskharidusega isikud ja järgmisena põhiharidusega isikud, mis näitab, kui olulist rolli mängib tulevikuperspektiivis kutsesuunitlus- ning karjäärinõustamisalane töö haridusasutustes. Tõenäosus jääda töötuks on just neil noortel, kel puuduvad põhikooli lõpuks vajalikud sotsiaalsed oskused, õpivilumused ning valmisolek pidevõppeks.

Halinga vallas on kolm üldhariduskooli: gümnaasium, mille viimane klass lõpetab 2016. aasta kevadel ja mis alates 2016/17 õppeaastast jätkab põhikoolina. Üks kuueklassiline ja üks neljaklassiline algkool. Vallas töötavad Pärnu-Jaagupi Muusikakool, Pärnu-Jaagupi Spordikeskus ja Pärnu-Jaagupi Avatud Noortekeskus.

Halinga vallas elavatest noortest õpib üldhariduskooli põhikooli astmes 230 õpilast. Koolikohustuslikest õpilastest asus väljapoole valla territooriumi õppima 34 õpilast, mis on 14,7% koolikohustuslikest õpilastest. Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumis omandab üldkeskharidust 11 õpilast. Kõigist üldhariduskooli õpilastest õpib Pärnu linna koolides 2015. aastal 48 õpilast, mis on 16,4% valla õpilaskonnast.

Õpilased, kes saavad ühel või teisel moel õpiabi ning kelle õpijõudlus on üldjuhul madal, moodustavad 2015. a õpilaskontingendist 25% ja võrreldes 2014. aastaga on see protsent tõusnud (2014. a 20,7 %). Nendel õpilastel on oht jääda tõrjutuks või sattuda õigusrikkumisi toimepanijate riskirühma. Sageli kaasnevad madala õpijõudlusega suhtlemis- ning käitumisprobleemid.

Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumi, Libatse Lasteaia-alkkooli ja Vahenurme Lasteaia-alkkooli juures tegutsevad pikapäevarühmad.

2.2. Koostöövõrgustik

Preventiivse tööga tegelevad vallas peamiselt Politsei- ja Piirivalveameti Lääne prefektuuri Pärnu politseijaoskonna Pärnumaa konstaablijaoskond, Halinga valla haridusasutused, Pärnu-Jaagupi Avatud Noortekeskus, vallavalitsuse sotsiaalametnikud ja alates 2016. a jaanuarist Sotsiaalkindlustusameti lastekaitse piirkondlik üksus (programm riskilapsed ja -noored).

Halinga vallas töötab üks logopeed, üks eripedagoog ja igas üldhariduskoolis õpiabi õpetajad. Lastekaitsealast tööd teevad lastekaitse spetsialist ja sotsiaalnõunik.

Pärnu linnas osutavad nõustamisteenust: Pärnu Õppenõustamiskeskus, Pärnumaa Rajaleidja Keskus, Psühhiaatria ja Psühhoteeraapia Keskus SENSUS, Töötukassa Pärnu osakond, Pärnumaa Laste ja Noorte Vaimse Tervise Keskus, SA Pärnu Haigla Psühhiaatriakliinik, Sotsiaalkindlustusameti Ohvriabi Teenistus ja Noorte Nõustamiskabinet.

Viimaste aastate jooksul on välja kujunenud järgmised tegusad koostööpartnerid: Pärnu Õppenõustamiskeskus, Pärnumaa Rajaleidja Keskus, Pärnumaa Laste ja Noorte Vaimse Tervise Keskus, Eesti Õpilasmalev, Pärnumaa Kaitseliidu Malev, Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool, Vana-Vigala Põhikool, OÜ Halinga, Uduvere ja Vahenurme seltsid.

2.3. Statistilised näitajad 2010-2015

Statistiline näitaja	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Arutatud õiguserikkumiste arv	7/poisse 4	19/poisse 19	7/poisse 6	6/poisse 4	2/poisse 2	5/poisse 1
Kordusarutelude arv	1				1	1
Suunamise alus						
AMS § 1 lg 2 p 1	1	4	1			1
AMS § 1 lg 2 p 2	1	10	6	5	2	2
AMS § 1 lg 2 p 3		4				
AMS § 1 lg 2 p 4	1			1		1
AMS § 1 lg 3 p 1	2					1
AMS § 1 lg 3 p 2		1				
Mõjutusvahendite rakendamine						
Hoiatus	7	12	3	3		4
Koolikorralduslikud mõjutusvahendid		1			1	1
Vestlusele suunamine psühholoogi, narkoloogi, sotsiaaltöötaja või muu spetsialisti juurde	4	2	3	3		1
Lepitamine						
Kohustus elada vanema, kasuvanema, eestkostja või hooldaja juures või asenduskodu juures						
Üldkasulik töö	3	9	2	2	1	
Käendus						
Noorte- või sotsiaalprogrammides, või rehabilitatsiooniteenusel või ravikuurides osalemine						5
Kasvatuse eritingimusi vajavate õpilaste erikooli suunamine						
Sundtoomiste rakendamiste arv						

3. Probleemid ja arenguvajadused

Peamised kriminaalpreventiivse töö kitsaskohad vallas on:

- riskigrupi lastele, noortele või peredele osutatavaid spetsiifilisi sotsiaalteenuseid ja sotsiaal- või rehabilitatsiooniprogramme viiakse läbi maakonna keskses, mis kauguse tõttu raskendab neis osalemist
- riskigrupi lastele, noortele või peredele osutatavad spetsiifilised sotsiaalteenused ja sotsiaal- või rehabilitatsiooniprogrammid on projektipõhised ning ei ole jätkusuutlikud
- Halinga vallas puuduvad hetkel erialaspetsialistidest psühholoog ja sotsiaalpedagoog
- pedagoogid vajavad pidevat täiendkoolitust tööks hariduslike ja sotsiaalsete erivajadustega lastega
- vähesed teadmised ennetustöö läbiviimiseks.

Nimetatud kitsaskohtade analüüsile tuginedes töötati välja strateegilised eesmärgid ning tegevuskava:

- **pakkuda erinoorsootöö alaseid koolitusi kõikidele noortega tegelevatele inimestele**
- **teha koostööd valla haridusasutuste, piirkonna- ja noorsoopolitsenikuga ja avatud noortekeskusega info- ja teabepäevade ning ennetuslike koostööprojektide läbiviimisel**
- **võrgustikutöö parandamine.**

4. Visioon, missioon ja põhiväärtused

Visioon

Halinga valla noored järgivad üldtunnustatud kõlblusnorme ning on seaduskuulekad ja vastutustundlikud ühiskonnaliikmed.

Missioon

Halinga valla alaealiste komisjoni missiooniks on õigusrikkumiste ennetamise koordineerimine ja mõjutusvahendite rakendamine koos alaealise toetamisega võrgustikutöö kaudu.

Põhiväärtused

- õiguskuulekus
- avatus koostööle
- individuaalsuse arvestamine

5. Strateegilised eesmärgid ja tegevuskava

Käesoleva arengukava eesmärgid jaotavad kaheks:

5.1. Tegevuseesmärgid, mis on seotud alaealiste komisjoni igapäevase tegevusega

Pikaajalised strateegilised tegevuseesmärgid on järgmised:

Tõsta seaduskuuleka käitumisega seotud teadlikkust:

5.1.1. Ennetada esmaseid õigusrikkumisi, sh tõsta laste ja noorte teadlikkust seadusandlikest normidest.

5.1.2. Ennetada korduvrikkumisi.

5.2. Arengueesmärgid, mis on seotud alaealiste komisjoni kui institutsiooni võimekuse tõstmisega

Strateegilised arengueesmärgid on järgmised:

5.2.1. Parandada koostöövõrgustiku toimimist noorte õigusrikkumiste ennetamisel ja selle retsidiivsuse vähendamisel.

5.2.2. Tõsta alaealiste komisjoni liikmete kompetentsust.

TEGEVUSKAVA 2016-2018

Tegevus eesmärk	Tegevused	Vastutaja	Möödikud	Sihtväärtused aastate lõikes		
				2016	2017	2018
Tõsta seaduskuuleka käitumisega seotud teadlikkust	Seaduskuuleka käitumise propageerimine, avaldada regulaarselt kohalikus valla lehes temakohaseid artikleid	AK*, noorsoopolitseinik	Artiklite arv	2	2	2
	Kriminaalpreventiivsete projektide esitamine	AK ja ANK	Projektid on esitatud	1	1	1
	Valla haridusasutustes sõltuvusainete tarbimise ennetusalase tegevuse läbiviimine	AK, noorsoopolitseinik	loengute läbiviimine	1	1	1
	Alaealiste komisjoni töö aruande esitamine vallavalitsusele, selle avaldamine Valla Teatajas ja valla kodulehel	AK	Info komisjoni töö kohta on avalikustatud	1	1	1
	Koostöös Pärnu Õppenõustamiskeskusega, Pärnumaa Rajaleidja Keskusega ja kutseõppeasutustega teabe- ja karjäärpäevade läbiviimine Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumis	AK	Toimiv koostöö	1	1	1
	Koostöös valla haridusasutustega koolituste korraldamine lastevanematele	AK, noorsoopolitseinik	Koolituste toimumine	1	1	1
	Avatud Noortekeskuse tegevuse toetamine	AK	ANK tegevus	1	1	1
	Korraldada kuriteoennetusliku sisuga loenguid haridusasutustes	AK, noorsoopolitseinik	Loengud toimuvad regulaarselt	1	1	1
	Alaealiste komisjoni kriminaalpreventiivse töö arengukava valmimine ning selle rakendamine ja uuendamine üks kord aastas	AK	AK on kehtiv arengukava	1	1	1
	Ennetuslikud koostööprojektid Lääne prefektuuri Pärnu politseijaoskonna Pärnumaa konstaablijaoskonnaga (liiklusohutusprogrammi läbiviimine)	AK, noorsoopolitseinik	Projektide arv	1	1	1

Ennetada korduvaid õigusrikkumisi	Korduvõigusrikkujate kaardistamine koostöös kohaliku konstaablijaoskonnaga	AK, noorsoopolitseinik	Aruandluse pidamine	1	1	1
	Noortele EÕM-i või valla töölaagri rühmades osalemise pakkumine Uduvere seltsi, Halinga OÜ ning ANK-i korraldamisel	AK	Töölaagri läbiviimine	1	1	1
Arengu eesmärk	Tegevused	Vastutaja	Mõõdikud	Sihtväärtused aastate lõikes		
				2016	2017	2018
Parandada koostöövõrgustiku toimimist	Vajaduse ilmnedes kutsuda kokku võrgustiku ümarlaudu	AK	Ümarlauad toimuvad regulaarselt	vastavalt vajadusele	vastavalt vajadusele	vastavalt vajadusele
Tõsta alaealiste komisjonide liikmete kompetentsust	Alaealiste komisjonide liikmete osalemine koolituspäevadel	AK	Koolituste arv	1	1	1
	Noorsootöölaste küsitluste läbiviimine noorte vaba aja sisukamaks muutmisel	AK, ANK (Avatud Noortekeskus)	Küsitluste arv	1	1	1
	Maavalitsuse poolt korraldatud õppereisidel osalemine. Tutvumine kriminaalpreventiivse töö ja noorsootöö kogemustega teistes maakondades ja valdades	AK, ANK	Õppesõitude arv	1	1	1

- Tegevuskava rakendamist finantseeritakse alaealiste komisjoni tööks ettenähtud riiklikest vahenditest.
- * alaealiste komisjon

7. Arengukava hindamise ja muutmise põhimõtted

Arengukava teostamist mõõdetakse kehtestatud kriteeriumite alusel:

- statistilised näitajad
- avalik arvamus (avalikustamine).

Arengukava täitmise ja hindamise eest vastutavad alaealiste komisjoni esimees ning sekretär. Arengukava täitmise hindamine ning vajadusel korrigeerimine ja täiendamine toimub igal aastal tegevusperioodi lõppedes: vastavalt 2016. aasta, 2017. aasta ja 2018. aasta detsembris.

8. Tegevuskava hindamine

2015. aastal planeeritud tegevustest on teostamata Pärnu maavalitsuse poolt korraldatud õppereis, sest seda ei ole toimunud. Teised tegevuskavas kirjeldatud tegevused on 2015. aastal läbi viidud. Tegevuskavast on välja jäetud koostöövõrgustiku parandamiseks komisjoni liikmete info- ja õppepäevadel osalemine seoses alaealiste komisjonide tegevuse ümberkujundamisega 2017. aastal. Muud 2016-2018. aastaks planeeritud tegevused jätta samaks.

LISA 1 Arengukavas kasutatavad mõisted

Alaealine – 7-18 aasta vanune isik

Alaealise seaduslik esindaja – lapsevanem või seadusega määratud kasuvanem, eestkostja

Õigusrikkumine – vastavalt alaealise mõjutusvahendi seaduse (AMS) § 1 lg 2 ja lg 3 määratlusele

Mõjutusvahendid – meetodid alaealise käitumise muutmiseks vastavalt AMS § 3

Mõjutusvahendi kohaldaja – isik, kes teostab järelevalvet määratud mõjutusvahendi kohaldamise üle AMS § 8 lg 2

Järelevalve teostaja – isik, kes teostab järelevalvet määratud mõjutusvahendi täitmise üle AMS § 8 lg 1

Alaealiste komisjon – vallavalitsuse juurde moodustatud ja vallavanema käskkirjaga kinnitatud seitsmeliikmeline komisjon, mille asjaajamist korraldab sekretär ja tööd koordineerib esimees või aseesimees AMS § 11, § 12

Probleem – rahulolematuse olemasoleva ja soovitava seisundi vahel

Visioon – tulevikupilt, mida tahetakse pikas perspektiivis saavutada

Tegevuskava – tabeli kujul esitatud konkreetset eesmärgid, mida on vaja täita üldeesmärkide saavutamiseks koos mõõdikute, vastutajate ja täitmise tähtaegadega.

Kriminaalpreventsioon – õigusrikkumiste ennetamine

Projekt – konkreetse eesmärgi saavutamise kava, millel on oma selgelt määratletud tähtaeg, teostaja, ressursid ja mõõdetav tulemus

Põhiväärtused - põhilised väärtused, millest alaealiste komisjon juhindub oma igapäevases töös

on osalised selles protsessis

Koostööpartnerid – inimesed, inimeste rühmad ja institutsioonid, kes on kaasatud arengukava väljatöötamise, teostamise ja/või hindamise protsessi